

KIM-VÂN-KIỀU TÂN GIẢI

(Tiếp theo)

- 734- Bầy hàng cổ-nhạc xôn xao,
Song song đưa tới trường đào-sánh
vai.
- 735- Thương vì nét, trọng vì tài,
Thức-ông thời cũng dẹp lời-phong-
ba.
- 736- Mảnh vui ruy sớ trà-trưa,
Đào đa phai thắm, sen vừa nảy
xanh.
- 737- Trường hồ vắng-về đêm thanh,
E tình nàng mới bày tình riêng
chung.
- 738- Phận đố từ vẹn chữ-tùng,
Đổi thay nhận ến đã hồng-dây
niên (1).
- 739- Tin nhà ngày một vắn-tin,
Mảnh tình các-lục, lạt niềm-tào-
khang (2).
- 740- Nghỉ ra thật cũng nên đường,
Tâm hơi ai kè-giữ-giàn (3) cho ta?
- 741- Trộm nghe kẻ lớn trong nhà,
Ở vào khuôn-phép nói ra mối-giềng
(4).
- 742- E thay những dạ phi-thường,
Đồ đồ rún biển, không lường bụng
sông (5).
- 743- Mảnh ta trót một năm-rồng,
Thế nào cũng chẳng giấu-dong-dặng
nào.
- 744- Bầy giờ chưa tỏ tiêu hao,
Hoặc là trang có làm sao chàng-là?
- 745- Xin chàng kíp liệu lại nhà,
Trước là dẹp ý, sau ta biết tình.

1- Đổi thay nhận ến, nghĩa là hết mùa này sang đến mùa kia.
Cầu trong lý-thuyết nguyên-định: Xuân-tuế-giây-không, thu-tuế-nhan-lu.
2- Mảnh tình các-lục, là thương-phận nhỏ-mọn, cầu trong Thù-không-Nam-hiền-không-mu.
cực-lục-thuế-chi. Đây các-lục-lục là vật yếu đuối nhỏ-mọn, nên lấy mà ví với phận-vợ-bé.
Lạt niềm-tào-khang, là lạt-lạt vui-vẻ. Cầu trong Tâm-nguyên: Bất-không-tuế-không.
3- Giữ gìn là giữ gìn.
4- Mảnh tình các-lục-thuế-chi.
5- Đồ đồ rún biển, không lường bụng sông, là câu phương-ngôn: Hà-hải-chỉ-thuế-di-trắc, khê-hải-chỉ-thuế-nhan-lu. Đây là nói bụng đàn bà sâu-biển, biển còn lộ đố, cho bụng đàn bà tuy cạn như khe-rãnh-rạch-ngòi mà lộ-thuế.

(Sau sẽ tiếp theo).
LÊ-KHÂN-SUM.

Các bậc vĩ-nhân trong văn-bộ-giới
chung của nhân-loại mới sanh ra đầu
hết là thế? Người đời sau tiến bộ cách
mày vẽ đường văn-chương cũng không
thoát khỏi ảnh hưởng về đường-tinh
thần, về cách lập-ngôn của hàng người
xưa như cụ Nguyễn-Du. Các ngài nói
một tiếng là tiếng nói của đồng-bào
đồng-giáo thêm một tiếng, một một
lời thì thành lời cách ngôn thiên cổ,
tỏa một nhân vật trong tâm-não mình
đã hình-dung, thời thành một nhân vật
thật người sau mơ tưởng như thấy
trước mắt; người sau đầu muốn bài
bát, muốn thoát khỏi lưới các ngài
cũng không thoát khỏi, mỗi một câu
thầy cái đầu vết của ngài, tư tưởng,
hồn-thơ của các ngài là nguồn cội của
màn-ngàn tư tưởng khác, lời thơ
khác!

Quyển Kim-Vân-Kiều là một bộ thơ
kiệt tác của nước ta. Tác-giả chẳng
những là một nhà đại-thi-nhân mà lại
sành về tâm-lý loài người lắm. Tòa
đặng một nhân-vật như nhân-vật
truyện Kiều là tác-những cảnh-những
mộng, những tình-cảm mà người
thường đã mơ-màng đến song ồm-áp
trong lòng không thể nói được. Nên
nhân-loại bao giờ cũng thương-cùng
trông-những nhà-chơn-thi-nhân vì thơ
ca là biểu-hiệu của tâm-lòng người.
Ông Sully Prudhomme đã từng nói cái
chức-trách của nhà-thi-nhân đối với
nhân-loại:

« Car si l'humanité tolère encor
nos chants,
Cent que notre élégie est son propre
poème,
Et que seuls, nous savons sur des
rythmes touchants,
En lui parlant de nous, lui parler
d'elle-même. »

(Nếu người ta còn yêu những câu thơ
của ta vì lời-thần của ta là tiếng-thần
của loài người và ta biết một cái em
điệu của câu-văn rất dễ cảm-để nói
ta mà tức là nói họ.)

Đọc truyện Kiều không phải cảm
hứng cái mỹ-thuật của tác-giả mà thôi,
lại phải hiểu thấu cái triết-lý và luân-
lý của truyện Kiều, muốn rõ thấu
truyện Kiều phải biết tác-giả và « cây
nào trái này » (Tel arbre, tel fruit) (lời
ông Sainte Beuve). Quyển sách đã tạo-
thành tức là tâm-lòng của tác-giả. Thế
hỏi văn này rất ngắn không thể khảo
cứu cho tinh-thần những cái hay của
truyện Kiều, duy dẫn ra đây cái
sự-trạng của tác-giả, tưởng rất hợp với
ngày-kỷ-niệm này để đọc-giá và người

734- Lại có cổ-nhạc rinh-rang, tiêu-thiếu
chấp-trối, đưa Kiều và Thúc-Sanh về cùng
nhau ăn uống.

735- Từ ấy Kiều động gần gũi với Thúc-
Sinh, lo lần hết đạo làm dâu, lặn cho Thúc-
Sinh thấy nét-na của Kiều chừng nào là
càng thương vì nét, càng trọng vì tài, hết
hồi cay đắng lại yêu Kiều càng lắm.

736- Từ đây Kiều với Thúc-Sanh, vui duyên
cắm-sắc, sớm trà chiều rượu, toại chí chơi
bơi. Ngày giờ thắm-thoát chưa bao-lâu đã
hơn nửa năm, hết xuân qua hạ.

737- Đêm nọ canh khuya vắng-về, Kiều
thấy sao đã lâu mà Thúc-Sanh không về thăm
vợ-lớn, nên Kiều có lòng e sợ, mới nói với
Thúc-Sanh rằng:

738- Thiếp từ với lang-quân an phận đến
nay, xuân qua thu lại đã trôi năm-chảy.

739- Mảnh tình các-lục, lạt niềm-tào-
khang, vậy là lang-quân khản-khít với tôi
mà phụ-phận với chi.

740- Vậy nên tôi nghĩ tới thềm-lo, tìm tước
của chị ở nhà, lấy ai mà thăm-đo cho tôi
hay biết.

741- Và lại tôi nghe chị là người cư-sử
trong nhà rất kỹ-cang khuôn-phép, còn tôi
nói ra thì có lẽ ngời-chết chị.

742- Rồi e những đứa phi-thường gièm-
sâm, lời thêu-tiêu dẹt, động uyên-hội-kên,
đây biểu đồ, lòng phụ-nhơn khổ-lieu.

743- Đã vậy mà lang-quân đem tôi về
trót một năm rồi thế nào cũng chẳng giấu
cái dặng-dầu.

744- Tuy là ngày nay chưa biết âm-bao
của chị bên nhà ra thế nào, chứ chỉ hăm
thỉnh mà chẳng chờ từ-chí cho lang-quân là
cũng có điều chi ám-thăm-hung-hiêm mà tôi
cũng lang-quân chưa hay-dặng đó.

745- Xin lang-quân kíp kíp về thăm nhà
đá, trước là cho chị vui lòng, sau cho tôi tỏ
dạ.

1- Đổi thay nhận ến, nghĩa là hết mùa này sang đến mùa kia.
Cầu trong lý-thuyết nguyên-định: Xuân-tuế-giây-không, thu-tuế-nhan-lu.
2- Mảnh tình các-lục, là thương-phận nhỏ-mọn, cầu trong Thù-không-Nam-hiền-không-mu.
cực-lục-thuế-chi. Đây các-lục-lục là vật yếu đuối nhỏ-mọn, nên lấy mà ví với phận-vợ-bé.
Lạt niềm-tào-khang, là lạt-lạt vui-vẻ. Cầu trong Tâm-nguyên: Bất-không-tuế-không.
3- Giữ gìn là giữ gìn.
4- Mảnh tình các-lục-thuế-chi.
5- Đồ đồ rún biển, không lường bụng sông, là câu phương-ngôn: Hà-hải-chỉ-thuế-di-trắc, khê-hải-chỉ-thuế-nhan-lu. Đây là nói bụng đàn bà sâu-biển, biển còn lộ đố, cho bụng đàn bà tuy cạn như khe-rãnh-rạch-ngòi mà lộ-thuế.

(Sau sẽ tiếp theo).
LÊ-KHÂN-SUM.

viết bài này cùng chung nhau mà
chỉm-đường-sung-bái-vong-linh-cy
Tiên-Điền Nguyễn-Du là người đã làm
vết-vang cho giống dân Việt-Nam ta:
« Nguyễn-Du người huyện Nghi-
xuân, tỉnh Hà-Tĩnh, là con quan Xuân-
Quận-Công nhà Lê Nguyễn-Nghiêm và
là em quan tham-tung Nguyễn-Khân.
Con nhà quyền-quý lại thêm người có
văn tài, có khí-tiết, không chịu giúp
nhà Tây-sơn. Năm đầu Gia-Long, được
bổ Tri-phủ Thượng-Tin, sau mắc bệnh
tử. Năm thứ năm dặng-thắng Đổng-các
học-Sĩ, năm thứ tám bỏ làm-cal-hải
Quận-Đinh, trị-dân có chính-tích. Năm
thứ mười hai thăng Cấn-chánh-diện
học-Sĩ, sung chức chánh-sử sang tuổ
cống-hen Tàu. Khi về thời-thắng Lê-bộ
hữu-tham-tri. Năm Minh-Mạng Nguyễn
niên lại có mạng-sai sử sang Tàu nữa,
nhưng chưa kịp đi thì chết. Được
Thánh-tử Nhân-hoàng-đức (dức Minh-
Mạng) thương-tiết lắm, ban cho vàng
bạc hai mươi lượng, gấm vóc hai cây;
tặng về rồi lại cho thêm ba trăm quan
tiền nữa. » Du là nhân vật rất quan-
khải tự-phụ mà bề ngoài thời coi ra
thuần-cần. Mỗi lần lên bề kiến như sự
hải không nói ra lời; Hoàng-đế thường
dự rằng: « Quốc-gia dụng-người, duy
chọn lấy người hiền-minh mà thôi, có
phần biết chi kẻ Nam người Bắc. Quan
nhà người đã được ta tri-ngộ, như
tôi à khanh, phải nên nói năng để cho
xưng-cử, há cứ rụt-rụt sợ hãi mà chỉ
biết dạ-vâng-vâng hay sao? » Là
thơ hay, lại có tài về văn-quốc-âm, khi
đi sứ Thanh về có tập « Bắc-hành-thi-
tập » và truyện Tây-Kiều truyện hành-
thể. Du lúc đầu lấy nhà-minh là đời
đời làm quan với tiền-Lê, gặp Tây-sơn
nổi loạn không ra làm việc gì nữa,
chỉ đi ngao-du-sân-bán, 99 ngọn núi
Hồng-Sơn tức-tức đi gần-khắp. Sau bị
Nhà-nước-gọi, không thể từ-dặng mới
phải ra. Làm quan thường bị chuyết-
vết bị thương-ti, uất-cử không-dắc-chi.
Kíp đến khi bệnh-nặng không-chịu
uống-thuốc, người nhà rờ đến chân
tay thì đã lạnh rồi khi chết cũng
chuyển-trở-trắng-diêu-gi-về-sau-cá.
(Đại-Nam-Chánh-biên-Liệt-Truyện-sơ-
tập-quyển 20 trang 9.)

Đọc cái tiểu-lịch-sử trên đây cũng đủ
rõ tâm-lý của tác-giả, không trách chi
thơ Kiều « Rằng hay thời thật là hay,
Nghề ra ngắm-dàng nước-cay-thế-nào! »
Tác-giả không phải là người vui
sống là một khách-đoạn-trường mà
quyển Kiều là « một khúc-đoạn-trường
thanh, một bản-dân ai oán » cho hay

« mấy câu thơ hay là tiếng khóc-rồng »
như lời ông Mousset đã nói. Cụ Nguyễn-
Du vì cảnh-ngộ vì lòng-mối-khến-cho
mình không được toại-lòng nên bất-
giác mới tả-nhân-vật-truyện Kiều như
nào nùng, như châu-chứa-một-mối-
thăm, như bao-bọc một-mảnh-tinh-sầu-
khẩn-cho người-đọc đến cũng làm-lức-
rơi-châu-mà tả-một-mối-cảm-tình-lai-
lãng. Lấy-minh-mà tả-một người-con-
gái-tuyệt-thế-giải-nhân, tài-tình-dung-
bực, vì gia-biến mà phải bán-thân-lưu-
lạt-giang-hồ-rày-dây-mau-đỏ, hôn-xướng-
biết-bao-chôn-bùn-đơ, động-thoát-khỏi-
cảng-dây-biết-bao-phận-dào-thoai-
liều-yếu! « Có-lại-lại-một-lưỡng-tương-
phương » ấy là cái-chỗ-nào của-truyện-
Kiều vậy. Kẽ có tài có sắc biết-tư-tướng-
cao-càng-thêm-khổ-thần. Ông-tạo-thường-
tiếp-muốn-dây-dã-cho đến kiếp-những
kẽ mà người-dã-hậu-thế-sanh-ra-khắc-
hằng-kể-thường-nhân. Bọn-này-ân-rồi-
ngủ, ngủ rồi ăn, đầu-biết-cái-dau-dớn-
của các-bực-thiên-tài. Cái-dau-dớn-
cũ-khỏi-cũng-có-ích-cho-loại-người,
nếu người-ta hết-biết-sâu-khổ, hết-biết-
suy-nghĩ và tư-tướng-thời-cuộc-tiến-
hóa của-nhân-loại-cũng-phải-ngưng-
mà-thở-gian-sở-thành-một-bãi-sa-một-
đầu-hu!

Có một đặng-là lúc cụ Nguyễn-Du
viết truyện Kiều thời-quốc-văn-còn
non-nớt-nghèo-hèn-lắm, không-dủ-
đúng-còn-chịu-ách-văn-Tàu-lắm. Thế
mà cụ dùng-tiếng-nói-của-giống-nói-
ra-công-dời-mãi-dẻo-gọt, rồi về cái
vết-trong-lòng-một-cách-rất-tài-tình-
đẹp-cực-dùng. Tài-tình-của-cụ-thiếu-
khuyết-dương-thơ-mà-cụ-cũng-cắt-nội-
« một cái nhà-vàng » cho cụ Kiều ở,
nay cụ đã thành-một-nhân-vật-nào-
nùng mà sống-mãi trong-tâm-não-
người-nước-ta. Cho hay người-như-
cụ không để cho thời-thế-hạng-chi-
mình-mà tự-mình-hạng-chi-thời-thế!
Trước-truyện-Kiều không-có-quyển-
sách-nào-văn-chương-bằng-và-cử-hiện-
tình-vận-văn-nước-ta-ngày-nay-còn
doan, kỷ-giả-không-chắc-sẽ-phát-ra-
bộ-thơ-nào-hay-hơn-này. Người-ta có
thể ví-rằng-quyển-văn-ta-như-một-cái-
nhà, tường, cửa, bao-lơn, thêm-nóc-
còn-kem-nhà-các-nước-nhiều, song
cây-cột-cái-giữa-nhà-tức-là-truyện-
Kiều, anh-thơ-chạm-dắt-một-cách-khéo-
lẻo, chắc-chắn, công-phu-quá, không
kém-các-nước-chết-nào-làm-cho cái-
nhà-văn-sơ-sai-của-ta-có-thể-dựng-
vững-giữa-trời-Nam-mà-không-thẹn-
vậy. Tôi xin-muốn-lời-ông-Phạm-
Quỳnh-mà-kết-luận-hai-này.

« Bao giờ trên bản đồ Đông-Pháp
này còn có người An-nam ở, người An-
nam còn biết nói tiếng An-nam, thời
truyện Kiều còn có người-đọc, truyện
Kiều còn có người-đọc thời cái-hồn-
của cụ Tiên-Điền còn phân-phát
mãi trên sông-núi đất Việt-Nam không
bao giờ mất-dứt. — Người-ta còn có
cảm-tình, còn có tư-tướng-thời-đọc-
truyện Kiều còn cảm-dộng-mãi, mà
tiếng An-nam còn có người-nói người-
học thời những lời ai tiếng nói của cụ
Kiều còn phân-phát bên tai người
minh-mãi-mãi vậy! »

Nguyễn-thực-Tiên,
(Sôctrăng).

Lương-phước-trùng-lại

Mới đây báo-báo hữu-hạnh-dang
báo-lời-ngợi-dịnh của quan Toàn-quyền
cấp-bằng-ông Lê-văn-Danh, Thông-
Phán ty Thiệt-lộ, chức Huyện-hàm,
nay lại hay tin lành-rằng-ngài-mới
đặng-dức-Giám-quốc-Đại-pháp-phong-
tặng cho ngài Đại-Nam-long-bội-tinh-
tuân-y-chỉ-dự ngày 18 Mai 1924.

Vậy báo-báo kính-chia-mừng-cùng
ngài và các-chức-cho ngài chỉ-nhất-
cao-thăng.

BỒN-QUÂN.

Công-văn-lược-lục

THIÊN-BO
Thầy Nguyễn Văn Kế, Trợ-giáo thiết-ti-
hàng-tám, đang dạy tại tỉnh Cholon, đặc-lệnh
đi tổng-quyển-quan-Chủ-tỉnh-Saïgon, thế cho
thầy Bùi Văn Danh đối-đi chỗ khác.

Thầy Vũ Văn Lễ, có bằng Sơ-học-Pháp-
Việt, được cấp-bằng-chức-Trợ-giáo-hàn-bộ,
vị-bổ-di-tổng-quyển-quan-Chủ-tỉnh-Cholon,
thế cho thầy Nguyễn Văn Kế đối-đi chỗ khác.

Thầy Trương Văn Ung, Giáo-lý-phạm-tam,
đang dạy tại Chầu-lơ-nay-giao-về-tổng-
quyển-quan-Chủ-tỉnh-Gia-linh.

Quí-thầy: Nguyễn Văn Dương và Nguyễn
Văn Mạnh, có bằng tốt-nghiệp-trưởng-Sư-
phạm, được cấp-bằng-chức-Giáo-tập-hàng-
tam, và bổ-di-dạy tại trường Phụng-lâm (Chy-
lôn).

Thầy Thái Văn Đồng, có bằng tốt-nghiệp-
trưởng-Sư-phạm, được cấp-bằng-chức-Giáo-
tập-hàng-tam, và bổ-di-tổng-quyển-quan-
Chủ-tỉnh-Lang-viên, thế cho thầy Nguyễn
Văn Thám nghỉ-dưỡng-bệnh trong-Nhà-thương.

Thầy Trần Văn Cho, có bằng tốt-nghiệp-
trưởng-Bổ-quốc, được cấp-bằng-chức-Giáo-
tập-hàng-bốn, và giao-tổng-quyển-quan-Chủ-
tỉnh-Lang-viên, thế cho thầy Nguyễn Văn
Thế, đối-di-Saïgon.

Đòi-lời-cảm-tạ

Từ ngày tôi mở cửa hàng làm bánh với
hợp-thiệp-khuê-Ấu-Mỹ, nói-chỉ-dang, bà con
xa gần, nhứt là tại Baclieu, Socrang, Rach-
gia, Kratie, Banam, Prey-Veng, Pnompenh,
Kompong Thom, Dala, Savannakhet, Pakse,
vân-vân... tưởng-tinh-mua-giúp-cho tôi rất
nhiều-nên tôi xin-tôi-từ-cảm-tạ-chung-quí-
ông-quí-bà, gọi-là-chút-thăm-cảm-lòng-của-
em-cháu.

Tôi đã-tiếp-được-nhiều-bức-thơ-của-quí-
ông-quí-bà gửi đến tận tôi, tôi sợ c lời-khen-
lên-ây-có-thời-quá-đi-đáng.

Tiền-dây-tôi-xin-chiết-ra-từ-tôi-của-nhiều-
quí-ông-quí-bà gửi đến cho tôi, lời-vâng-nghe-
ấy-làm-cho tôi-thăm-cảm-hết-tình-nên tôi
nguyên-châm-nam-lâm-cho-thiết-tinh-xảo,
ngờ-cho-rõ-ràng-chung-phận-gia-nhà-Nam.

Nguyễn-thị-Thân
Propriétaire de la Fabrique
de biscuits Quê-Nũ
13, rue Lefebvre.

Cantho, le 31 Juillet 1924.

Kính-tôi-tiêm-có-dặng-bình-yến. Sau-
tôi-lấy-lam-rằng-mà-thấy-dặng-Biscuits
Quê-Nũ của-có-vô-hợp-chúng-khác-của-Tây-
Ấu. Tôi-muốn-dặng-như-như-vị-bánh-Quê-Nũ
vô-có-người-quen-với-tôi ở Saïgon, tôi-cần-
đến-mua-lẻ-hợp-dụng-thôi.

Ngày-nay-tôi-đã-dặng, nên-cho-Biscuits
Quê-Nũ là-một-món-bánh-quí-nhất-của-đôi-
bà-Annam-lam-ra, so-sánh-với-bánh-Tây, mới-
vị-không-kém-máy? Vậy-Annam-ta-người-
nào-chưa-tưởng-đến-từ-cho-là-lời-nói-quá-
đang, chớ-dặng-rồi-thì-cũng-nên-giúp-nhau-
nghe-mở-mang-thêm-một-là-phải.

S. Q. C.
Tân-Quê, Cantho.

Hài-dâm

CON-KHÔNG-AI-DẠY-DỪ-QUÁ-
THỦ-CHẠY

Lão-kia, coi-bộ-như-không-thi-
phải, ngồi-cái-lẫy-với-một-cậu-trẻ-tuổi-
trong-tiểu, song-cái-không-lại, khi-ra-
đi-còn-lớn-tiếng-nói-rằng:

« Mấy-tuổi-nhỏ-phải-kính-ta-là-thực-
bá, chử-phụ-chấp-xuân-nay-đã-quá, con-
chết-cha-ta-ta-cũng-dặng-lam-cha.
Cậu-trẻ-tuổi-ấy-không-phép, nói-
xúc-y-lại-rằng:

« Luân-người-lấy-có-khôn, không-lấy-
tuổi; đầu-vàng-râu-bạc-tóc-mà-vô-trí-
thức-không-dặng-gọi-là-người-huôn-
là-cha-chi! »

Lão-kia-chưa-kịp-trả-lời, thì-cậu-
trẻ-ấy-lại-nói-tiếp-mấy-câu-rằng: Nính-
vị-người-hậu, bắt-như-vì-kẻ-khôn...
Lão-tàn-nhằm-lệ-nghe-nói-liền-hội-
y-nghe-cho-thằng-nhỏ-tuổi-này-tàu-quá,
giận-đó-một-vừa-di-vừa-lam-bầm-rằng:

Con-không-ai-dạy, để-quá-thủ-
chạy.

SƠN-ĐẦU.

Đông-Pháp-thời-sự

GIÁ-BẠC	
Kho-Nhà-nước...	101.10
Ngân-hàng-Đông-pháp...	10.10
Ngân-hàng-Hồng-kong...	10.10
Shanghai...	10.10
Ngân-hàng-Chartered...	10.10
Số-de-Gérando-de-la-Banque Industrielle de Chine...	10.10

GIA-LỬA

Lúa-chở-đến-nhà-máy-Cholon (mất
bào)mỗi-tạ-100-kilos.

Vinhlong...	6.50	6.70
Gocong...	6.90	7.00
Baïkhu...	6.95	7.05
Baïkhu...	7.05	7.15

Giá-thường-bạc
trung... 6.88 > 6.98

TIẾNG-KHỜ-BẢO-ĐỜI

Saïgon. — Hôm-thứ-bảy-tuần-trước, chiếc-
tàu-Nhơn-tên là « Solviken », (lấy-lấy-neo-
mà-chạy-quá-Swato, bởi-vì-chuyến-trước-
khi-tàu-lấy-neo và-mở-đời-thì-đã-có-đồng-Cô-
và-lính-trang-xướng-xét-giấy-thùng-hành-của-
hình-khách. Lúc-xem-xét-giấy-xong, ai-nấy-
vừa-muốn-trở-lên-bộ, thời-may-một-tên-lính-
và-đưa-chèo-ghe-tên-Cao-dang-dùng-sau-lính-
ghe-nghe-có-tiếng-còn-như-khóc-dưới-lính.
Tên-lính-ấy-mới-lại-cho-thầy-dội-Fancel
hay, thầy-dội-ấy-liên-nói-với-vị-cai-tàu-mà-
xin-cho-xem-trở-lại.

Thầy-dội-Fancel-bên-nội-với-người-mãi-
chính-ở-dưới-tàu-ấy-muốn-vẫn-tên-cuối-dặng-
lấy-bao-lun-giờ-ở-dưới-hầm-tàu-ra-cho-trông-
trải-mà-xét, thì-người-mãi-chính-ấy-không-
bằng-lòng, nói-rằng-cuối-mà-làm-công-việc.
Ông-Cô-Canavaggio và-thầy-dội-Fancel
vội-lên-trang-bên-ra-sức-đẩy-máy-bơm-gi-
áp-ra, thì-thấy-có-một-cái-dương-hề-ngày-hay-
bột, thì-thấy-có-một-cái-dương-hề-thì-một-chỗ-tối-
thui, có-14-tên-khách-trá, 6-người-dân-bà-
Annam và-8-người-con-nít-dang-ngồi-chẩn-
mành-in-như-ở-chuyến-Hồi-ra-thì-không-có-
một-người-nào-có-giấy-thùng-hành-nên-bất-
thần-thần-trở-lên-bớt. Còn-tên-mãi-chính-dưới-
tàu-ấy-cũng-bị-nghe-trong-vụ-chở-lặng-máy-
người-như-nên-Cô-cũng-đặc-cậu-ta-theo-
cố-bộ-n.

Sự-rất-rõ-cho-bộ-như-có-phải-vì-tiếng-
khóc-báo-đó-của-áp-như-như-không?

8.000-DỒNG-BẠC-CỦNG-NẶNG-TAY
Chợ-quần. — M. Roquet, Quản-lý-nhà-đền-
ở-Chợ-quần-có-đến-40.000-trong-một-cái-hộp-
bánh-mì-Tây, rồi-ở-người-có-nắm-lại-kỷ-cang-
lại-còn-dặng-con-dấu-keo-lên-cho-chắc-y.

NHÀ-HÀNG-NAM-KIN

SIMON GAM, Chủ-nhơn

Đường Lefebvre, môn-bài-số 11, 13
— SAIGON —

Kính-cáo-Đông-Dương.
Nhà-hàng-NAM-KIN, từ-khi-sáng-lập-
tới-nay-như-đồng-bang-chức-có-văn-giúp-
cho, nên-ngày-đem-quí-khách-tới-lại-đồng-
đào, nhiều-khí-không-đủ-chỗ-hầu-tiếp. Càng-
được-đồng-bang-thương-tướng-chúng-nào-
thì-tôi-càng-kính-nể-chúng-này, nên-có-y-
tính-cách-nào-làm-cho-vừa-lòng-đẹp-mắt-quí-
khách, ngõ-hàng-đáp-ơn-tại-ngay-ấy, chử-không-
như-thường-thấy-khách-đồng-thị-vong-
phải. Bởi-vậy-nên-nay-tôi-mới-rộng-thêm-
quán-phần-biệt-có-nội-đề-dùng-tiêu-tiệc, có-
chỗ-đây-dặt-yến, dặng-hầu-tiếp-quí-khách-
khi-chen-rượu-tiệc-chiết, lúc-bữa-đây-
trần-cho-xúng-dặng. Mọi-thứ-thủ-lẫy-và-
chủ-nhật-có-tại-từ-giải-nhân-đón-cá-đổ-trợ-
bưng-cho-quí-khách-nữa.

Nhân-vật-dang-trong-bốn-quán: người-thi-
rạng-rẻ-khuôn-phép-vật-dang-toàn-đổ-thương-
phẩm-tinh-khiết.

Quý-khách-muốn-ăn-thắng, hoặc-một-buổi-
trưa-hay-buổi-tối, hoặc-luôn-bài-buổi-thì-có-
giả-cá-thể-minh-mà-rẻ-hơn-các-nơi: bốn-
quán-chúng-san-lồng-lãnh-dộn-tiệc-hoặc-tại-
chầu-thành-Saïgon-Cholon-hoặc-trong-lực-
chầu.

Có-cá-thư-lãnh-bán-mỗi-ngày.
Kính-thỉnh-đồng-bang-đến-dùng-thở-một-
lần-trước-là-chiêu-tiếp-như-như, sau-có-thấy-
đồng-phương-tiêu-như-y-của-đồng-bang-chúng-
sai.

Simon GAM, chủ-nhơn
Nhà-hàng-NAM-KIN
11-13 rue Lefebvre, Saïgon

Lời-rao

Ông-quan-tư-Malandain, cựu-Quản-lý-
sở-Hoa-đo-các-dân-quê-Đông-minh-ở-
miền-Cy-rô-dung, cựu-Quản-lý-sở-
Chợ-phần-vé-bán-đó-xở-Đông-Pháp,
mới-mở-ra-một-phòng-giải-tại-đường-
Tabard số 31, Saïgon, lãnh-cá-công-
việc-khảo-xét, về-cái-bán-đó-về-việc-
địa-đo, bán-đó-những-đất-khuân, do-các-
chủ-cá-thấp-dặng-dang-thuỷ-nhập-điền,
đó-rất-dùng-mực-và-đau-lệ-vì-như-
cá-máy-bay-giúp-sức. Giải-nghĩa, sửa-
lại, và-chiup-hình-hàng-máy-bay-lại-
chỗ-đất-ấy. Về-bán-đó-lớn-nhỏ-các-
dạng-các-biệt-thật-y-và-cách-tri-
ang-luật-vân... vân...

HÒA-SANH

HÀNG-XE-HOI-BUA-BỘ, HÀNH-
BENTRE-BATHI

Kính-cùng-quí-Ông, quí-Bà-dặng-rõ:
hàng-xe-thơ-và-đưa-bộ-hành-của-tôi-
lập-ra-đã-gần-mười-năm. Ngày-nay-
được-hưng-vượng, to-tác, thì-cũng-
nhờ-quí-Ông, quí-Bà-có-lòng-chieu-có-
lại-lâm-khí-bằng-lòng-xe-của-tôi, khỏi-
sợ-lư-máy-dẹp-dung, vì-mỗi-cái-xe-
về-rượt-và-máy-mô-đêu-tot-cá. Dầu-
cò-đều-chỉ-uất-trắc, thì-sân-có-thợ-và-
đó-phụ-tung-dem-thợ. Vậy-xin-quí-
Ông, quí-Bà, có-lòng-giúp-tôi-như-
trước, cho-mỗi-thương-trương, càng-
ngày-càng-đổ-sợ, thì-tôi-thăm-cảm-
không-cùng.

Chủ-nhơn-kính-cáo,
HUYNH-BỒI
Chủ-bằng-xe-hoi,
« Hòa-Sanh » Bentre.

H. DELPEYRAT

Khi-trước-là-Hàng-E. POURTOU
Số-nhà-33, 35, 37, 39
đường Amiral Dupré Saïgon
RƯỢU-CHẮC, RƯỢU-MẠNH
RƯỢU-KHAI-VI, RƯỢU-TIÊU-HÓA

TRỒNG-RĂNG

QUAN-LƯƠNG-Y-CUMAUD
ở-đường Chasseloup Laubat
số-nhà-15
Nhờ-răng-một-cách-rất-êm-ái,
Trồng-răng-bằng-sắt-và-răng-
vàng.

AI-MUỐN-LÀM-GIÀU

Bỏ-ra-20-quan-mà-may-ra-được-
500.000 quan

Mua-một-cái-trái-đơn-của-COMPTON-PANAMA-có-rút-số-để-hoàn-lại (Obligations Panama
à lots). Lúc-mua-phải-nộp-ngay-20-quan, còn-thì-mỗi-tháng-nộp-20-quan, nộp-trong-
17-tháng-theo-hu-lệ-định-trong-luật. (Nếu-vậy-mỗi-ngày-đó-danh-máy-ra, có-thể-trở-
nên-giàu-có-được).

Hết-nộp-tiền-lên-đầu-là-được-ngay-cái-số-trái-đơn-mà-riêng-minh-được-quyền-sở-hữu,
như-là-minh-đã-nộp-hết-tiền-rồi-vậy, và-đến-lúc-trái-đơn-trắng-số-về-là-nào-thì-minh-
được-lãnh-nguyên-cá-tiền-là-ấy. Mỗi-trái-đơn-trước-sau-thế-nào-càng-trắng-một-là-từ-
500.000-trở-lên-đến-1.000.000-quan, không-có-thì-cũng-được-hoàn-lại-là-400-quan. Mỗi-
năm-có-bốn-lần-rút-số, số-là-cho-thưởng-mỗi-năm-hơn-3-triệu-quan.

Như-vậy-mua-trái-đơn-thế-nào-càng-lợi, không-khí-nào-thiệt

CÓ-NHỮNG-LỖ-SAU-NÀY

130.10	500.000 quan	260.10	5.000 quan
130.10	250.000	1.320.10	2.000
260.10	100.000	13.200.10	1.000
260.10	10.000	1.700.900	trái-đơn-hoàn-lại-lắm.

Người-có-trái-đơn-được-vụ-cuộc-như-có-một-cổ-xí-sở-trái-đơn-như-như-trên-trên-
Cá-có-được-lãnh-nguyên-tiền, không-phải-trả-phí-tiền-chỉ-cá-thể-là-rút-số-cá-
nhân-được-một-cái-bằng-khí-có-trái-đơn-trắng-số, không-phải-trả-tiền. Cá-có-khí-trong-
bằng-ấy-đang-về-cái-trái-đơn-đó-tại-nhà-ngân-banc, các-nhà-có-trái-đơn-có-thể-đến-
sống-được, theo-như-thời-khoan-trong-ban-luật-rừng-ngày-12-Mars-1900. Ban-luật-ấy-
là-một-ban-luật-bảo-chứng, giữ-giữ-cho-các-nhà-có-trái-đơn, không-có-điều-gi-phải-
ngại-ngại-cá.

Năm-năm-cũng-cứ-15-Février, 15-Mai, 16-Août, 15-Novembre-thì-rút-số-
Cá-người-muốn-đự-các-cuộc-rút-số-ấy-thì-có-ngay-20-quan-đến-nhà-
BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

